

מניותך - ומשבר הדולר

כיצד עליך לנווט את השקעותיך בבורסה, לאור משבר הדולר?
המיסה בבורסה עמד השבוע בשני סימנים: נפילת השערים האחרונה, והציפייה לשינויים בשערי המטבע באירופה.

התגובה לירידת השערים הגדולה בשבוע האחרון היתה ביקושים מוגברים למניות — שגרמו בתחילת השבוע לעליית שערים כללית. תרמה גם לעלייה הציפייה לפירסום מאזן בנק לאומי (ביום הראשון, למשל, הסתכם הביקוש למניות בל"ל ב-300 אלף לירות ומעלה).

הביקוש הטבעי, שנבע מהמחירים הנמוכים, גבר עליידי הצטרפות אלו שחששו לערך כספם בגלל שרינוי שער אפריים.

חששות אלו התבטאו בעיקר בעליית מחיר הנת"ד, שהגיע ל-4.30 לירות הדולר — לעומת רמה ממוצעת של 4.24 לירות עד עתה. ביום ראשון, למשל, הסתכם הביקוש לנת"ד ביותר מחצי מיליון לירות — שיא ללא תקדים בשנה האחרונה.

לעומת זאת, טרם ניכרה נהירה אל רכישת מניות ואיגרות-חוב, כתוצאה מהחשש מן הפיחות. נראה כי ההודעות החד-משמעיות של ראשי המדינה, כי שינוי בשערי המטבע כאן ייגרמו רק עם שינוי בשער הדולר, הצליחו לשכנע את הציבור.

בן-ציון

מה אם כן צפוי בשערי המטבע בעולם? לדעת מומחי קבוצת בנק ארץ-ישראל-ברי"טניה — שקצרו בשנים האחרונות הצלחות כבדות בניחושים נכונים של תמורות צפויות בשערי מטבע — לא יהיה כל שינוי בשער הריאלי של הלירה סטרלינג. למעשה, הסביר מנכ"ל הבנק, יהושע בן-ציון, קיים כיום שער גידל של הלי"ש — 2.4 דולר ללי"ש. אולם רשמית קיים שער של 2.6 דולר ללי"ש. צפויה איפוא קביעת שער רשמי חדש, של 2.4 דולר ללי"ש.

אשר לפרנק השווייצרי, המארק הגרמני והיאן היפני, צפוי ייסוף נוסף בשערי מטבע אלו.

יחד עם זאת, אין כל סיכוי לפיחות שער הדולר האמריקאי. לעומת זאת, סבורים המומחים כי ניצחון השמאל בבחירות בצרפת, בעוד כמה ימים, יגרור אחריו פיחות הפרנק הצרפתי.

המסקנה מכל זאת: אם יש לך עודפי כספים, השקע אותם באיגרות-חוב צמודות — רצוי לפראנק השווייצרי או למארק הגרמני.

האפשרות היחידה לפיחות הלירה הישראלית היא אם אנגליה תחליט לא להסתפק בהתאמת שער הלי"ש לשער הריאלי כיום, אלא לפחת אותו לעומת השער הריאלי כיום. לאחר שהלי"ש כבר איבדה כ-5% מערכה, לעומת הדולר, הרי שכל שינוי נוסף בערכה יגרור אחריו שינוי גם בלירה הישראלית.

"כור" מוכרת מחצית מ.וולקן

עסקות נוספות של כור:

ראש אגף הכספים של הקונצרן, נפתלי בלומנטל, משלים עתה את עריכת החוזים עם קונצרן הכימיקלים הגרמני-שווייצרי של ד"ר ריכטר בדבר הקמת מיפעל-ענק בישראל לייצור חומרים בסיסיים בתחום הפולימרים והפלסטיקה.

קונצרן "כור" עומד למכור את מחצית מיפעל המצברים שלו וולקן לחברה זרה בעלת ידע בינלאומי. החברה הורה תעביר לוולקן סודות מקצועיים, שיאפשרו לוולקן ייצור ברמה בינלאומית. כיום, שרי לט וולקן בשוק המצברים הישראלי, כשי פרט לו קיימים עוד שני מיפעלים, שגן ובת-אור.

"כלל" קנתה

מגרש "פורד"

קונצרן "כלל" קנה את מגרש פורד בן ששת הדונמים, ברחוב יצחק שדה בתל-אביב, במחיר 2.8 מיליון ל"י. כלל תיכנה במקום מוסך מרכזי לטורינות פורד בארץ. לאחר שלאחרונה רכשה כלל חלק במניות הסוכנות. המגרש כבר נמכר קודם לקבלן התל-אביבי וקסמן, שקיבל פיצוי נאה תמורת ויתורו על המגרש.

הערבים

ומשבר הדולר

בין הדמויות שבלטו ביותר, בסערה הפינאנסית שחלפה השבוע על פני מרכזי הכספים ברחבי העולם המערבי, ניתן היה להבחין בשייכים של נסיכויות הנפט. אלה דילגו בקלילות מיקצועית

ארץ-ישראל המשתלמת:

פורמאיקה בחברון

ה לחץ המופעל על שר המיסחר והתעשייה לאשר את הקמת מיפעל הפורמאיקה בחברון — טרם נשא פרי.

יוזמי הרעיון הם אליהו סחרוב, מנכ"ל מיפעל הלבדים תעל, ודויד קוליא, לשעבר ראש לישיבת שרי-התחבורה עזר וייצמן.

היוזמים מעוניינים לנצל את ההטבות המפלגות, הניתנות למקומי מפעלים בשטחים, ולהקים למעשה מיפעל שלם בכספי הממשלה.

כיום קיימים בארץ שני מפעלי פורמאיקה: האחד עץ לבון, בבעלות משפחת קרמרמן-יהודאי, והשני ספן של קיבוצי עמק-הירדן, שני המפעלים הקיימים נהנים

השר בריזב (בחברת אפרים קישון) מי משלם בעד השלמות?

מהגנת מכס גבוהה ביותר. כך למשל, עולה מטר פורמאיקה בחו"ל דולר אחד, בעוד שבארץ מחירו 24 לירות. קבוצת סחרוב מעוניינת לנצל את המכס הגבוה הזה, לזכות בנתח מן השלל של המפעלים הקיימים.

התוכנית להקמת המיפעל בחברון נפסלה לחלוטין על-ידי כלכלני משרד המיסחר והתעשייה, אולם סחרוב לא ויתר, ובפגישה עם השר חיים בר-לב העלה טענות אי-שיות ואחרות נגד הכלכלן שפסל את התוכנית.

בר-לב ניכנע, מינה צוות חדש לבידוק הנושא. אך גם צוות זה הגיע למסקנה כי המיפעל בחברון לא יהיה רווחי וכי הקמתו תכניס את המדינה להשקעות של עשרות מיליוני לירות בהתקנת קו חשמל מיוחד, מים, תשתית ועוד.

כך, ניתן לראות את הקשר הברור בין הלהט הפאטריוטי של חסידי ארץ-ישראל השלמה — ובין העסקים הטובים שהם מקווים לעשות בלהט זה — על חשבון מיסוך, כמוכר.

הכבוד הקפוא

יתייקר

ועוד התייקרות צפויה — זו של הכבוד הקפוא.

מחירי הכבוד הקפוא בארה"ב, שהיא הספקית העיקרית לישראל, עלו עד 60.5 סנט לליברה — עלייה של 6 סנט. התייקרות זו תתבטא כבר במישלוחים העומדים להגיע לקראת פסח, ולדברי היבואנים יישארו בחוקף עד חודש מאי.

כיום נמכר הכבוד הקפוא במחיר ממוצע של 8.5 לירות הקלן.

גם בדרום-אמריקה יחול ייקור הכבוד, לאחר שהוטל שם מכס חדש על כל ייצוא הבשר מארגנטינה, שהיא ספקית הכבוד והבשר העיקרית של ישראל.

כבש קפוא

חברת אשרר יבואנית כבד קפוא ובשר, הנמצאת בבעלות משפחת אפרים אילון, תייבא כבש 200 טון כבש קפוא באיכות מעולה מארגנטינה. לפי התוכנית, יגיע הכבש ארצה לקראת חג הפסח.

זו פעם ראשונה שכבש מיובא ינוסה בישראל. לפני כשנתיים אמנם היה נסיון לייבא כבש קפוא מאוסטרליה, לצריכה לשטחים הכבושים, אולם בגלל תקלה במערכות הקירור באנייה התקלקל הכבש בדרך, והושלך לים.

כל הבדים

מתייקרים

צפה להתייקרות מחירי כל סוגי הבדים. הסיבה: קרטל המוקם על-ידי קונצרן כלל.

קונצרן כלל שולט במטוויות טקסטיל בית-שאן ונצרה, המייצרות יחד השעה מיליון מטר בד לשנה. החברה המרכזית הינה בעלת קונצרן כיתרדימונה, המייצר 10 מיליון מטר בד לשנה. עתה, עם השתלטותה של כלל על החברה המרכזית, מחזיקה כלל בשליטתה ייצור של כ-20 מיליון מטר בד לשנה — שהם כשני שלישי מכמות הבד המיוצר בארץ. כאילו כל זה לא מספיק, מסיימת עתה כלל משאימותן עם ייצור בדים נורף, אופאר. כך, תכניס כלל למיסגרת אחת את כל יצרני הבד בארץ, להוציא את מיפעל אטא.

הקרטל המוקם ישלוט למעשה בשוק, ויכל להכתיב מחירים ליצרני החוטים ולקוני הבדים.

כלל כבר הקימה בשעתו, בסיוע חי-ממשלה, קרטל לייצור חוטים בשם כלל-טקס, בו מעניקה כלל את המימון לייצור ושמיירת מלאי החוטים, מרוויחה את הריבית על המימון.

עתה תבצע כלל דבר דומה עם הבדים. מקורות בענף מצפים כי עם הקמת חי-קרטל — שייקרא כלל-בד — תייקר כלל את מחירי הבדים — הנעים כיום מ-6 עד 20 לירות למטר — בלירה למטר.